

Bemærkninger til lovforslaget.

Ved nærværende forslag nedsættes statens tilskud til driften af de kommunale gymnasieskoler og eventuelle hertil knyttede kursus til højere forberedelseseksamen med en tredjedel, idet såvel tilskuddet til lærerlønninger som til øvrige udgifter nedsættes fra 90 pct. til 60 pct.

I konsekvens heraf foreslås elevbidraget fra kommunerne til statsskolerne, til andre kommuners gymnasieskoler og til kursus til højere forberedelseseksamen ved en statsskole, et statsseminarium eller en af en anden kommune drevet gymnasieskole forhøjet tilsvarende fra 10 pct. til 40 pct. af brutto-udgiften pr. elev.

Den foreslåede nedsættelse af statstilskuddet til de kommunale gymnasieskoler og kursus til højere forberedelseseksamen og forhøjelse af de kommunale bidrag til statens gymnasieskoler og kursus til højere forberedelseseksamen er et led i den generelle omlægning af byrdefordelingen mellem staten og kommunerne, der søges gennemført fra den 1. april 1970. Om baggrunden for denne omlægning henvises til lovforslaget om generelle tilskud til kommunerne.

Samtidig foreslås indført en ny bidragsordning fra kommunerne til staten for elever, der undervises i en privat gymnasieskole eller på kursus til højere forberedelseseksamen ved en privat gymnasieskole eller et privat seminarium.

Også dette forslag er et led i den generelle omlægning af byrdefordelingen mellem staten og kommunerne.

Man finder det hensigtsmæssigt, at staten principielt yder samme driftstilskud til private gymnasieskoler og private kursus til højere forberedelseseksamen som til kommunale gymnasieskoler og kommunale kursus til højere forberedelseseksamen (60 pct. af udgifterne), og samtidig finder man det rimeligt, at kommunerne yder bidrag til denne private undervisning, som de delvis skulle have betalt (med 40 pct. af udgifterne), hvis den havde været kommunal eller statslig. Da der også skal betales skolepenge for undervisningen i disse private skoleformer, er det kommunale bidrag kun ansat til 25 pct. af udgifterne.

Mens de kommunale bidrag på 10 pct. af brutto-udgiften pr. elev i statsskolerne efter gældende lov udredes af primærkommunerne, er det i lovforslaget foreslået, at alle kommunale bidrag pålægges amtskommunerne. Denne ændring er foretaget dels som følge af den foreslåede forhøjelse af bidraget, som ville påføre primærkommunerne en meget

følelig økonomisk byrde, hvorfor hel eller delvis overførelse til amtskommunen må anses for rimelig, dels under hensyn til, at disse former for undervisning i vidt omfang må anses for at være en amtskommunal opgave, og endelig ud fra administrative forenklingshensyn.

De foreslåede ændrede fordelingsregler vedrører alene driftsudgifterne; fordelingen af anlægsudgifter, der i henhold til lovens § 5 foretages med 25 pct. til staten og 75 pct. til kommunerne, berøres ikke. De 75 pct., som udgør den kommunale andel, vil efter forhandling i hvert enkelt tilfælde blive pålagt enten primær- eller amtskommuner, eventuelt både primær- og amtskommuner.

Om lovforslaget har der været forhandlet med de kommunale organisationer.

Med hensyn til de finansielle konsekvenser af nærværende lovforslag bemærkes, at statens tilskud til de kommunale gymnasieskoler og hertil knyttede kursus til højere forberedelseseksamen, bortset fra pensionstilskuddet, for finansårene 1970-71 og 1971-72 er beregnet at ville andrage ca. 118,3 og 121,8 mill. kr., hvoraf der principielt vil blive bespart $\frac{1}{3}$ eller ca. 40 mill. kr. årlig. Da udgifterne forbundt med driften af gymnasieskoler og kursus til højere forberedelseseksamen fremtidig fordeles nogenlunde ligeligt mellem staten og kommunerne (med henholdsvis 60 og 40 pct.), finder man det ikke rationelt som hidtil at yde kommunerne forskud på det dem tilkommende statstilskud til de kommunale gymnasieskoler, når disse ikke — lige så lidt som nu — skal yde staten forskud på det denne tilkommende bidrag til statsskolerne. For dog ikke at belaste kommunernes likviditet for hårdt i det første år efter nyordningen, agter ministeriet endnu i 1970-71 at yde kommunerne forskud på lærerlønstilskuddet, der andrager knapt $\frac{3}{4}$ af det samlede tilskud. For finansåret 1970-71 påregnes herefter et statstilskud på ca. 64 mill. kr., mens der i finansåret 1971-72, hvor der ikke vil blive ydet forskud på lærerlønstilskuddet, kun forventes et statstilskud på ca. 27 mill. kr. Herefter vil det årlige statstilskud beløbe sig til ca. 60 pct. af udgifterne ved driften af de kommunale gymnasieskoler og kursus til højere forberedelseseksamen i det foregående finansår.

Statens indtægter i form af elevbidrag fra kommunen til statsskolerne og statens kursus til højere forberedelseseksamen er i de samme finansår beregnet til 11,1 og 11,4 mill. kr.; disse vil principielt